

Lübnan'da halk ayaklanmasının kodları...

Posted on 05/11/2019

Lübnan uzun zamandır ağır bir sosyo-ekonomik krizden geçiyor. Son protesto eylemleri hükümetin WhatsApp üzerindeki aramalara sürpriz vergi açıklaması ile patlak verdi. Vergiler tepki karşısında hemen çekilse de, gerçekte bardağı taşıran son damla oldu. Krizin daha köklü gerekçeleri var. Ülkede zaten su, elektrik ve sağlık hizmetlerine erişim gibi temel ihtiyaçlar, 1975-1990 iç savaşından sonra 30 yıldır düzenli bir şekilde karşılanmıyor.

SİSTEMATİK YAĞMA DÜZENİ

Üçüncü Cumhuriyeti'nin başlangıcından bu yana, diğer bir ifadeyle savaştan çıkış, Refik Hariri'nin iktidara gelmesi ve Merkez Bankası'nın başına Riyad Salame'nin getirilmesinden bu yana izlenen politikalar, ulusal kaynakların sistematik bir şekilde yağmalanmasına yol açtı. El Watan gazetesine konuşan eski Maliye Bakanı Georges Corm, "Bu yönetim Lübnanlıları yoksullaştırdı. Durum, bir milyonu aşkın Suriyeli mültecinin gelmesiyle daha da ağırlaştı" diyor.

ZENGİNLERİN YÜZDE 1, NÜFUSUN YÜZDE 58'İNDEN DAHA FAZLASINA SAHİP

Sistemin giderek yoksullaştırdığı halk yığınları, bu kez öfkesini benzeri görülmemiş bir ayaklanma ile sokaklara taşıdı. Le Reporter.ma sitesine göre tepkinin hedefi açık: Çok sayıda insanı yoksullaştıran ve küçük bir azınlığı zenginleştiren siyasi ve ekonomik sistem.

Lübnan'da 7 milyarder, 13,3 milyar dolarlık servete sahip. Bu da orta gelirli nüfusun yüzde

50'sinin sahip olduğu gelirlerden on kat daha fazla. Lübnan zenginlerinin yüze 1, diğer bir ifadeyle 42 bin kişi, tüm nüfusun zenginliğinin yüzde 58'ini elinde bulunduruyor. Halk temiz su ve elektrik kesintileri ile karşı karşıya kalırken, işsizlik ve fiyat artışları yükselmeye devam ediyor. Yolsuzluk, endemik bir hal almış, kamu alt yapıları çok kötü durumda. Tüm bunlar, halkı sokaklara döken nedenlerin başında geliyor.

HALKLAR İRAN'I İZOLE EDEBİLİR Mİ?

Ancak sadece bununla da sınırlı değil. Irak'ta olduğu gibi, Lübnan'da da İran rejimine yönelik tepkiler sokaklarda yansımaları buluyor. Hem Irak hem de Lübnan, İran'ın etkisi altında bulunuyor. Washington Post gazetesinde Ishaan Tahroor, "Ya sonunda, Amerikan yaptırımlarının yapamadığını, Ortadođu halkları, Lübnanlılar, Iraklılar başarır mı?" diye soruyor. Tahroor, bu ifadelerle bölge halklarının İran'ı bölgedeki piyonlarından mahrum bırakarak, siyaseten tecrit edebileceğine işaret ediyor. New York Times ise henüz o noktada olunmadığını ancak Irak ve Lübnan'da beklenmedik halk tepkisini de hafife almamak gerektiğinin altını çiziyor.

MEZHEPÇİ SİSTEMİN SONU MU?

Mezhepçilik de tepkilerin hedefinde yer alıyor. Lübnan'da sokaklara çıkan yüzbinler, farklı dini topluluklar arasındaki denge üzerine kurulu siyasi sisteme son verilmesini istiyor. Lübnan Anayasası'na göre Parlamento başkanı bir Şii, Başbakan bir Sünni ve Cumhurbaşkanı bir Hristiyan olmalı. 1989'da iç savaşın sonlanmasını sağlayan bu anlaşma, bugün adam kayırma ve kendi toplumsal iç yapılarına hapsolmeye götürmekle suçlanıyor.

YENİ BİR ULUS DOĞUYOR

Fransız Liberation gazetesi Lübnan'daki eylemler için "yeni bir ulusun doğuşu" başlığını kullanırken, "Ekim ayındaki eylemler belki dini aşiretçiliğin (mezhepçilik) resmi bir hükümet biçimi olmasına son verecek. Ne bağımsızlık, ne iç savaş, sömürgeci dönemde kurulan bu sistemi yok edemedi" diyor. Bu eylemler, hem korkunun sona ermesi hem de mezhepçiliğin ve oligarşinin sonu olarak değerlendiriliyor.

SİYASİ SINIF TAMAMEN YENİLENMELİ

Bu açıdan eylemciler, iç savaş sonrasında bu yana aynı kalan siyasi sınıfın tamamen yenilenmesini talep ediyor. Çoğu yönetici yeniden silaha sarılmış durumda. Fransız haber kanalı France 24'e konuşan Karima isimli plastik sanatlar öğrencisi, "Artık yöneticilerimizin Hristiyanlar ya da Müslümanlar adına konuşmasını istemiyoruz. Lübnan adına konuşmalarını istemiyoruz" diyor. France 24, "Bu yeni kuşağa göre, savaş sayfasını kapatmanın zamanı geldi. Lübnanlı gençler, güç ve müzikle, yeni bir toplumsal sözleşme talep ediyor" diye özetliyor.

Kaynak: anfturkce.com